

ÅRSRAPPORT | 20

Trygg Trafikk Nordland | 20

TRYGG TRAFIKK

REGIONLEDER

Kari Vassbotn

Telefon: 45 02 44 05

E-post: kari.vassbotn@tryggtrafikk.no

Adresse: Fylkeshuset

Postboks 1485

8048 Bodø

Medarbeidere:

Tore Jeremiassen

TRYGG TRAFIKK I NORDLAND FYLKE

Trygg Trafikks arbeid i Nordland bygger på *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018–2021*, Trygg Trafikks strategi for 2018–2025 og handlingsplan for 2018–2019, i tillegg til fylkeskommunens eget planverk for trafikksikkerhetsarbeidet.

Trygg Trafikk har i 2020 justert fylkesorganiseringen sin og tilpasset den til regionreformen. Regionleder Kari Vassbotn har kontor plass i Bodø og leder Trygg Trafikks arbeid i fylket. Trygg Trafikks faste ansatte i Nordland er lønnet av Trygg Trafikk, mens aktivitetsmidler, kontorhold og reiseutgifter dekkes av Nordland fylkeskommune.

INNHold

Dette er Trygg Trafikk.....	3
Omkomne i veitrafikken	4
Trygge og sikre barn.....	6
Trafikksikker ungdomstid	7
Sikkerhet for fotgjengere og syklister	8
Systematisk trafikksikkerhetsarbeid.....	9
Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd	10
Framtidige behov og muligheter	10
Økonomi og finansiering	11

ÅRSRAPPORT NORDLAND FYLKE 2020

REDAKTØR: Kari Vassbotn

KORREKTUR: Nye Tillen

DESIGN: October Design AS

www.tryggtrafikk.no

Trygg Trafikk arbeider for å oppnå **best mulig trafikksikkerhet for alle**. Mange er opptatt av sikkerhet i samferdselssektoren, men Trygg Trafikk er **den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet**.

SAMARBEIDSPARTNERE

- Nordland fylkes trafikksikkerhetsutvalg (NFTU)
- Nordland fylkeskommune, folkehelse
- Folkehelsealliansen Nordland
- Statens vegvesen
- Helgeland, Salten og Midtre Hålogaland politidistrikt og Utrykningspolitiet
- Sør-Hålogaland bispedømme
- Kommunene i Nordland
- Nord universitet
- Nordland Røde Kors
- Mind-senteret i Bodø
- Grunnskolene i Nordland
- De videregående skolene i Nordland
- Læringseskolen
- NESO (Nordnorske entreprenørers serviceorganisasjon)
- Private barnehagers landsforbund (PBL)
- Fylkesmannen i Nordland
- Friomsorgen i Salten
- Helsestasjonene
- Media
- Pensjonistforbundet Nordland
- Forsvaret
- Frivillige organisasjoner
- Ulike lag og foreninger

MEDLEMMER

- Bodø kommune
- Dønna kommune
- Evenes kommune
- Flakstad kommune
- Gildeskål kommune
- Grane kommune
- Hamarøy/Håbmer kommune
- Hemnes kommune
- Meløy kommune

- Narvik kommune
- Nesna kommune
- Rana kommune
- Saltdal kommune
- Sortland kommune
- Tjeldsund kommune
- Tysfjord kommune
- Øksnes kommune
- NESO (Nordnorske entreprenørers serviceorganisasjon)
- Nordland fylkeskommune

TRAFIKKSİKRE KOMMUNER I NORDLAND

- Andøy kommune
- Beiarn kommune
- Bindal kommune
- Bodø kommune
- Bø i Vesterålen kommune
- Dønna kommune
- Evenes kommune
- Fauske kommune
- Gildeskål kommune
- Hadsel kommune
- Hemnes kommune
- Lødingen kommune
- Meløy kommune
- Nesna kommune
- Saltdal kommune
- Sortland kommune
- Sømna kommune
- Vefsn kommune
- Øksnes kommune

Dette er Trygg Trafikk

Trygg Trafikks samfunnsoppdrag er å arbeide for best mulig trafikksikkerhet for alle. Trygg Trafikk står i en særstilling ved å være den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet.

V i sørger for at trafikkopplæring og informasjon om trafikksikkerhet når ut til barnehager, skoler og resten av befolkningen. Målet er å få folk til å ta klokere valg i trafikken. Gjennom konseptene Trafikksikker kommune, Trafikksikker barnehage og Trafikksikker skole bidrar vi med rådgivning, struktur og tiltaksplaner for å skape økt trafikksikkerhet. Trygg Trafikk jobber også med holdningskampanjer og med å få trafikanter til å bruke sikkerhetsutstyr. Trafikantenes kompetanse vil ha stor betydning for trafikksikkerheten i mange år framover.

Samarbeidspartner og pådriver nasjonalt og lokalt

Trygg Trafikk fungerer som bindeledd mellom frivillige aktører og offentlige myndigheter, både nasjonalt og lokalt. Organisasjonen møter i Kontaktutvalget for trafikksikkerhet (KTS) og har ansvar eller delansvar for 35 tiltak i *Nasjonalt tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018–2021*. Trygg

Trafikks distriktsledere har en sentral rolle i det kommunale og fylkeskommunale trafikksikkerhetsarbeidet.

Nettverksbygger og medlemsorganisasjon

Trygg Trafikk er en ideell, landsdekkende medlemsorganisasjon. Trygg Trafikk bygger nettverk og samarbeider med medlemsorganisasjonene om politiske saker med betydning for trafikksikkerheten. Medlemmer i Trygg Trafikk er i hovedsak kommuner, fylkestrafikksikkerhetsutvalg (FTU), bedrifter og andre landsdekkende organisasjoner.

Finansiering

På nasjonalt nivå finansieres Trygg Trafikk over statsbudsjettet og gjennom frie midler og prosjektkjøp fra Finans Norge og forsikringsselskapene. Lokale aktiviteter rundt om i landet finansieres gjennom fylkenes tilskudd.

TRYGG TRAFIKKS HOVEDOMRÅDER

Trygg Trafikk har fra 2018 en ny strategi som gjelder fra 2018 til 2025. I strategien peker vi ut fem hovedområder:

1. Trygge og sikre barn
2. Trafikksikker ungdomstid
3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister
4. Systematisk trafikksikkerhetsarbeid
5. Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd

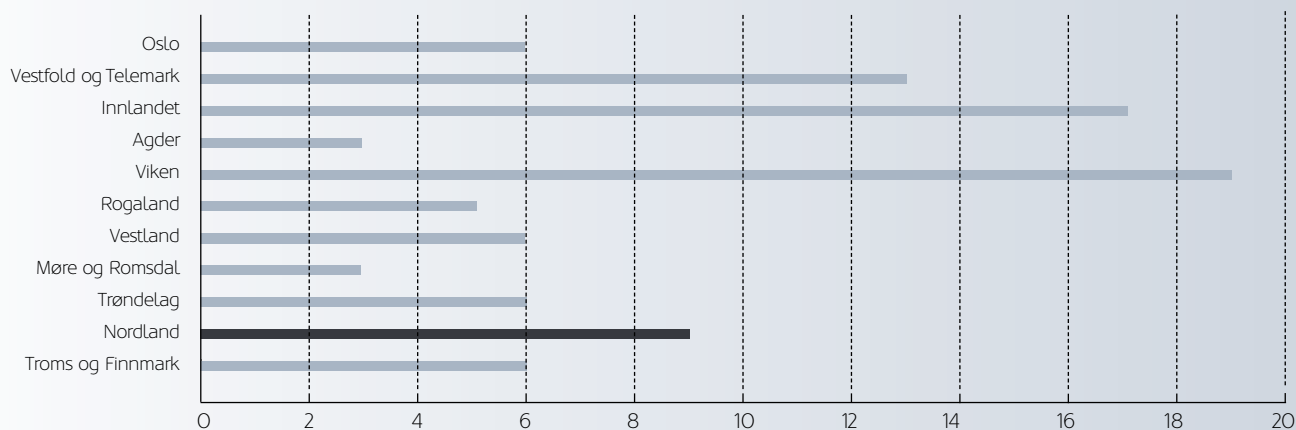

Ni omkom i trafikken i Nordland i 2020

I 2020 omkom ni mennesker på veiene i fylket vårt. Igjen ser vi at det er menn som er mest utsatt i trafikken: Åtte av de omkomne var menn og én kvinne omkom. Det var fire bilførere, to bilpassasjerer, én fører av MC, én ATV-fører og én fotgjenger som omkom. Vi hadde i 2020 ingen i alders-

gruppen 0–24 år som omkom i trafikken, mens det var tre i aldersgruppen 25–44, fire i aldersgruppen 45–64 og to personer over 65 år som omkom på nordlandske veier. Fire av dødsulykkene var på europavei, tre på fylkesvei og én på kommunal vei.

OVERSIKT ANTALL OMKOMNE PER FYLKE I 2020

1 Trygge og sikre barn

OVERORDNET MÅL: *Ingen barn omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.*

› I 2020 omkom to barn i trafikken. Antall trafikkulykker med barn er betydelig redusert de senere årene, og Trygg Trafikk vil bidra til å opprettholde den positive utviklingen, også for nye generasjoner. Det trengs fortsatt betydelig innsats for å klare dette. Vi har liten kunnskap om skadetall for barn som myke trafikanter. Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar.

Trygg Trafikk sørger for å gi trafikkopplæring til barn og unge gjennom utdanningssystemet. Det gjelder også barn, unge og voksne fra land med en annen trafikkultur. Vi oppfordrer til systematisk trafikkopplæring av to grunner: I et kortsiktig perspektiv skal barn lære hva som er sikkert, og hva som er farlig, slik at de unngår ulykker. I et langsiktig og forebyggende perspektiv er det viktig å etablere gode vaner og skape en god sikkerhetskultur.

Mange barn feilsikres i bil og buss, og mange opplever også skoleveien som utrygg. Det er en utfordring at trafikk-sikkerhet ikke alltid inngår som en naturlig del av samarbeidet mellom hjem, barnehage og skole. Trygg Trafikk er en pådriver for at barn skal være trygge og sikre i trafikken. Vi vil at myndighetene skal legge større vekt på hensynet til barn og unge i planleggingen av transportsystemet, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

Mange av de planlagte tiltakene i Nordland ble avlyst eller utsatt på grunn av covid-19-pandemien. Trygg Trafikk har likevel, i samarbeid med NFTU, sendt ut informasjon om sikring av barn i bil til alle voksenopplæringene i fylket, samt sendt ut informasjon om Barnas Trafikkklubb til samtlige barnehager. Vi har også tipset skoler med barne-trinn om det pedagogiske innholdet som finnes på www.barnastrafikkklubb.no. Vi har tipset barnehagene og skolene konkret om hvor de finner pedagogisk innhold knyttet til bruk av refleks, og vi ser at mange skoler og barnehager valgte å ta i bruk ressursene på Trygg Trafikks trafikkklubb for barn i forbindelse med refleksdagen.

Vi har jobbet med å informere samtlige skoler om sykkel-dyktig.no, den nye sykkelopplæringsportalen. Mange skoler

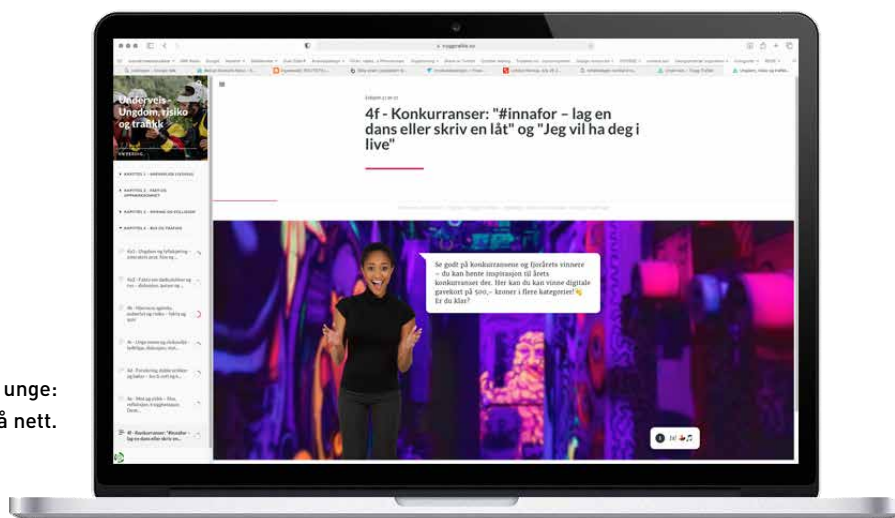
har fått gratis opplæringsmaterieell fra Trygg Trafikk Nordland i tidligere år, men likevel ser vi at cirka halvparten av kommunene har åpnet opp for bruk av sykkeldyktig.no.

I forbindelse med Barnas trafikkplan ble alle elevene ved skolene i Nordland invitert til å dele sine visjoner om framtidens trafikk og trafikksikkerhet. Innspillene fra elever i tas med videre i arbeidet med regional transportplan.

Trygg Trafikk har i tillegg jobbet for å få flere skoler til å bli «hjertesoneskoler», og flere skoler er i gang med dette viktige arbeidet.

Årets nysatsning for unge:
 Underveis på nett.

2 Trafikksikker ungdomstid

OVERORDNET MÅL: Færre ungdommer omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.

› Færre ungdommer i alderen 15–24 år har omkommet eller blitt hardt skadd i trafikken de siste årene. Likevel er ungdom, spesielt unge bilførere, fortsatt høyt representert på ulykkesstatistikken. I arbeidet mot nullvisjonen er ungdom en viktig målgruppe. Ungdom eksponeres for trafikkfarlige situasjoner på flere måter. I byene velger unge ofte kollektivtransport, og de går eller sykler framfor å kjøre bil. I distriktene er bilen viktigere. Det er mange som bruker bil til skole og aktiviteter, og i en del miljøer er bilen en viktig hobby. De som er opptatt av bil, kjører mer enn andre og er dermed mer utsatt for ulykker. Trygg Trafikk har to tilnærminger i ungdomsarbeidet. Hovedsatsingen er opplæringstiltak i skolen. Disse tiltakene er rettet mot alle. Hensikten med tiltakene er å styrke den gode atferden. I tillegg er det nødvendig å rette spesielle tiltak mot de mest risikoutsatte ungdommene.

I 2020 inviterte vi alle ungdomsskoler til å lage innhold til sosiale medier til refleksdagen. Vi fikk inn mange flotte bidrag, og Rana ungdomsskole stakk av med hovedpremien. Vi har også informert alle skolene om det nye digitale læreverket for valgfag trafikk, og det nye digitale magasinet Underveis, med gode, pedagogiske oppgaver rettet både mot ungdomstrinn og videregående opplæring. Vi har også i 2020 samarbeidet med kriminalomsorgen i Nordland for å jobbe med unge i risikogruppen. Vi samarbeider også med Ungdommens fylkesting og har vært i møte med Lærlingerådet, der det ble satt søkelys på unges trafikksikkerhet i opplæringssituasjonen.

Trygg Trafikk har to tilnærminger i ungdomsarbeidet. Hovedsatsingen er opplæringstiltak i skolen. I tillegg er det nødvendig å rette spesielle tiltak mot de mest risikoutsatte ungdommene.

Koronasikre reflekstre
i Fauske sentrum på
refleksdagen.

3

Sikkerhet for fotgjengere og syklister

OVERORDNET MÅL: *Det skal bli tryggere å sykle og gå.*

› Det er en nasjonal satsing at flere skal gå og sykle, og målet er at dette ikke skal føre til flere ulykker. Det er mange utfordringer som gjør det krevende å oppnå dette. Mange veier er ikke tilrettelagt for gående og syklende. En stor andel syklister bruker ikke sykkelhjelm, til tross for at dette reduserer risikoen for alvorlig hodeskade. Refleksbruken blant fotgjengere er fortsatt for lav, noe som utgjør en risiko for påkjørsler. Trygg Trafikk følger nøye med på ulykkesutviklingen og formidler kunnskap om sikkerhet for fotgjengere og syklister. Vi er en pådriver for at tilgjengelig ulykkesstatistikk skal gi et riktig bilde av risikonivået, og for at personskadeulykkene på sykkel blir rapportert.

Også på dette området måtte vi tenke alternativt på grunn av koronapandemien. Fysiske kurs utgikk, men alle skoler i fylket fikk tilbud om å benytte seg av det digitale læreverket www.sykkeldyktig.no. Om lag halvparten av kommunene har tatt i bruk verktøyet, og tilbakemeldingene er svært gode. I oktober gjennomførte vi reflekstelling i Nordland, og om lag 800 personer med og uten refleks ble talt. Resultatet av denne tellingen er ventet før reflekssesongen 2021. Vi markerte Refleksdagen i en ny trafikk-sikker kommune, Fauske, der vi dekorerte flere trær i Fauske sentrum med årets designreflekser, slik at folk som vandret forbi, trygt kunne «høste» en refleks på en koronatrygg måte. I tillegg fikk alle de trafiksikre kommunene en andel av refleksene som de kunne dele ut slik

de ønsket. Sammen med NFTU ble det sendt ut informasjon om Refleksdagen til alle kommunene i fylket, og mange kommuner valgte å markere dagen. Bodø ungdomsråd laget reflekskonkurranse i sosiale medier og fikk mye bles om dagen. Vi arrangerte også en konkurranse rettet mot elever i ungdomsskolen, der mange skoler i ulike kommuner valgte å delta.

Trygg Trafikk har også hatt et refleksprosjekt i samarbeid med Bodø/Glimt – seriemester i fotball 2020 – der Glimt-spillerne på alle nivå, fra smågutter til eliteseriespillerne, går foran som gode refleksambassadører med en spesialdesignet Bodø/Glimt-refleks – en refleks som ble svært ettertraktet.

4 Systematisk trafikk-sikkerhetsarbeid

OVERORDNET MÅL: *Kommuner og fylkeskommuner arbeider systematisk med trafikk-sikkerhet.*

› Kommuner og fylkeskommuner har et viktig ansvar for innbyggernes trafikk-sikkerhet, blant annet som veieier, skole-eier og arbeidsgiver. Trafikk-sikkerhet er et tverrfaglig område, og samordning av arbeidet er en utfordring. Trafikk-sikker kommune og Trafikk-sikker fylkeskommune er godkjeningsordninger utviklet av Trygg Trafikk. Kriteriene bygger på eksisterende lovverk og er en hjelp for kommuner og fylkeskommuner til å systematisere trafikk-sikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer. Folkehelsearbeidet er sentralt i kommuner og fylker, og det er naturlig å knytte trafikk-sikkerhet til det ulykkesforebyggende helsearbeidet.

I Nordland ble to nye kommuner godkjent som Trafikk-sikker kommune i 2020, nemlig Beiarn og Fauske kommuner. Begge kommunene har levert god dokumentasjon på det arbeidet de gjør og planlegger å gjøre innen alle kommunens områder. Gildeskål, Hemnes og Øksnes ble regodkjent i året som gikk.

Nordland har dermed 19 godkjente trafikk-sikre kommuner. Sammen med Nordland fylkeskommune arrangerte vi en digital samling for trafikk-sikre kommuner i Nordland, en samling som kom som en erstatning for den sedvanlige samlingen med fysisk oppmøte. Samlingen ble godt mottatt, og det framkom et ønske om to samlinger i året heretter – en fysisk (når dette er mulig) og en digital.

Nordland fylkeskommune har vedtatt å bli trafikk-sikker fylkeskommune, og det har vært møter med alle avdelinger, som er i gang med arbeidet.

Trygg Trafikk i Nordland har deltatt på frokostmøte om FNs bærekraftsmål nummer 3, God helse, der vi presenterte delmål 3.6, som går på trafikk-sikkerhet.

5

Bedre trafikk sikkerhet og trafikk sikker atferd

OVERORDNET MÅL: *Trafikk sikkerheten i samfunnet bedres.*

› Antall alvorlige trafikulykker er sterkt redusert, men vi er fortsatt et godt stykke unna nullvisjonen om at ingen skal omkomme eller bli alvorlig skadd i trafikken. Trafikantenes atferd er en medvirkende årsak til de fleste dødsulykker. Dette gjelder særlig ruskjøring, høy fart og manglende førerdyktighet. Distraksjoner har blitt et økende problem i trafikken. Trygg Trafikk arbeider målrettet for at myndigheter, næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner skal ha et bevisst forhold til sikkerhet, og for at de skal være motiverte til å ta sikre valg i trafikken.

2020 ble året da alle skulle feriere i Norge, og det førte til økt press på veiene i Nordland. Spesielt Helgelandskysten, Lofoten og Vesterålen opplevde flere kjørende turister enn normalt. Veiene var også preget av at mange valgte sykkel-turisme. Kombinasjonen av campingbiler, campingvogner og sykler på trange veier med lite tilgivende sideterreng var en bekymring i året som gikk, og var et tema i media samt i møter hos Nordland fylkes trafikk sikkerhetsutvalg (NFTU). Trygg Trafikk fulgte utviklingen nøye og vil berømme politi og UP for arbeidet som ble gjort for å sikre veiene i fylket vårt.

20. januar 2020 ble Trafikkofrenes dag markert i Nordland. Dagen ble markert i 12 av kommunene, med ulike markeringer eller arrangement. Trygg Trafikk Nordland synes det er viktig og riktig at dagen markeres over hele fylket – da ulykkene er spredt over hele fylket, og ikke alle har muligheten til å delta på en fylkesmarkering i Bodø.

Ved fylkesmarkeringen deltok alle utrykningsetatene (politi, brannvesen og ambulans), redningsbiler,

Vegvesenet, Røde Kors, Kirken, begravelsesbyråer, politistudentene og andre. 16 kors og et trettitalls fakler markerte de omkomne og hardt skadde i fylket. Etter samlingen på veien var det appeller og musikk for fram møtte på Hunstad kultursenter, med mulighet til å tenne lys og ha en stille stund i Hunstad kirke vegg i vegg.

Politistudentene holdt et kors for hver av de trafikk-drepte i Nordland i 2019.

Framtidige behov og muligheter

Trygg Trafikk i Nordland skal fortsatt jobbe med trafikk sikkerhet etter både Nordland fylkeskommunes regionale transportplan og Trygg Trafikk planverk. Et viktig satsingsområde vil fortsatt være at barn og unge i fylket skal ha en så trafikk sikker oppvekst som mulig, og vi skal arbeide med å få på plass Trafikk sikker fylkeskommune og for å få resten av kommunene i fylket trafikk sikre. I 2021 plan-

legges det å ansette en prosjektmedarbeider for å erstatte vår dyktige medarbeider Tore Jeremiassen, som går av med pensjon. Prosjektmedarbeideren skal særskilt styrke arbeidet med Trafikk sikker kommune og Hjertesoner, samt støtte opp om arbeidet med trafikk sikkerhet i fylket for øvrig.

Økonomi og finansiering

Trygg Trafikks regionleder lønnes av Trygg Trafikk. Tiltak i fylket, reiseutgifter og kontorhold dekkes av Nordland fylkeskommune.

I forbindelse med at mange tiltak enten ble utsatt, avlyst eller gjort digitalt i stedet for det som var planlagt, ble det i

2020 et betydelig underforbruk på flere poster. Dette er tatt hensyn til i søknad om midler for 2021.

Regnskapet blir ført av Trygg Trafikks regnskapsfører og revidert av BDO AS.

Aktiviteter	Overført fra 2019	Inntekter 2020	Kostnader 2020	Saldo 2020 Overføres til 2021
0 - (Ingen verdi)	-200	-	-	-200
1 - Trygge og sikre barn	-	308 568	-125 262	183 306
2 - Trafikksikker ungdomstid	-2 129	181 167	-7 320	171 718
3 - Sikkerhet for fotgjengere og syklist	-	31 244	-37 544	-6 300
4 - Systematisk trafikksikkerhetsarbeid	-	1 426 802	-203 130	1 223 672
5 - Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker adferd	-	719 648	-27 256	692 392
15 - Kontorhjelp	-45 284	250 000	-252 301	-47 585
17 - Minnemarkering	60 021	-60 021	-	-
18 - Kurs politi, lærere	9 627	-9 627	-	-
19 - Refleks og synlighet	19 126	-19 126	-	-
22 - Russ og vgs.	12 153	-12 153	-	-
24 - Trafikksikre kommuner	1 356 802	-1 356 802	-	-
25 - Kurs videregående skole	15 000	-15 000	-	-
29 - Fylkesaktiviteter	-6 669	6 669	-	-
31 - Skoleveisunders. /aktive skolebarn	10 506	-10 506	-	-
39 - Refleksdagen	-6 853	6 853	-	-
53 - #er du sikker	79 014	-79 014	-	-
55 - Sikring av barn i bil	10 000	-10 000	-	-
58 - Kurs barnehage og Lyset	183 179	-183 179	-	-
60 - Barnehage/grunnskole	34 883	-34 883	-	-
76 - Skade- og ulykkesforebygging	20 000	-20 000	-	-
83 - Trafikksikker kommune	-46 029	46 029	-	-
91 - Samf.dep. (Tilskudd lokale trafikksikkerhetstiltak)	74 101	-	-	74 101
99 - Reise, kontor og administrasjon	58 108	243 331	-189 415	112 024
TOTALT	1 835 353	1 410 000	-842 228	2 403 126

Det norske trafikksikkerhetsarbeidet fungerer, og verden ser til den norske samarbeidsmodellen for inspirasjon.

De 93 som omkom i trafikken i 2020, er 93 for mange. La oss anerkjenne at vi er på rett vei, men at det nå må sterkere virkemidler til.

I det neste tiåret kan vi ikke lene oss på at teknologien skal redde oss. Vi må redde oss selv, og det er den enkelte trafikanten som sitter med nøkkelen.

Det siste vi trenger nå, er politiske beslutninger som går på tvers av nullvisjonen.

*Jan Johansen
direktør i Trygg Trafikk*

TRYGG TRAFIKK

TRYGG TRAFIKK NORDLAND

Postboks 1403
8002 Bodø

Tlf: 45 02 44 05
vassbotn@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no/nordland

TRYGG TRAFIKK

Tullins gate 2
Postboks 277 Sentrum
0103 Oslo

Tlf.: 22 40 40 40
hovedkontor@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no